

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

« 30 » 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 30 » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ

«ОБЛІКОВА СИСТЕМА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-наукова програма – Міжнародний облік

Кафедра обліку і оподаткування

Форма навчання	Курс	Се- местр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	Тренінг, (год.)	ІРС (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	32	14	6	5	93	150	1

Тернопіль – 2024

30.08.2024р

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми підготовки магістра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол №11 від 26.06.2024 р.

Робочу програму склав к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Ростислав РОМАНІВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і оподаткування (протокол № 1 від 28.08.2024 р. р.)

Завідувач кафедри обліку і оподаткування д.е.н., професор

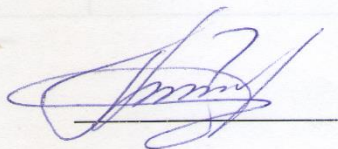
 Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування», протокол № 2 від 30.08.24 р.

Голова групи забезпечення спеціальності д.е.н., професор

 Руслан БРУХАНСЬКИЙ
(підпис)

Гарант ОПП «Облік і оподаткування» д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування

 Віта СЕМАНЮК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Облікова система країн Європейського Союзу»
1. Опис дисципліни «Облікова система країн Європейського Союзу»

Дисципліна – «Облікова система країн Європейського Союзу»	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: Блок обов’язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки: денна - 1 Семестр Денна - 1
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-наукова програма - Міжнародний облік	Лекції Денна – 32 год. Практичні заняття Денна – 14 год.
Загальна кількість годин – Денна – 150	Ступінь вищої освіти - магістр	Самостійна робота Денна – 93 год. Тренінг -6 год Індивідуальна робота Денна – 5 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання дисципліни «Облікова система країн Європейського Союзу»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є систематизація наявних теоретичних матеріалів, узагальнення нормативно-розпорядчих документів з організації та методики обліку та оподаткування діяльності в країнах ЄС; формування системи теоретичних та практичних знань з обліку фінансово-господарських операцій та вміння використовувати облікову інформацію в управлінні діяльністю компаній в країнах ЄС.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу “Облікова система країн Європейського Союзу” студенти повинні:

- вивчити особливості функціонування різних систем обліку з врахуванням їх специфіки; знати теоретичні та практичні аспекти ведення фінансового обліку в країнах ЄС; ознайомитися з системою обліку в країнах ЄС, міжнародними стандартами обліку, вивчити специфічну облікову термінологію в країнах ЄС;
- чітко розуміти відмінності та характерні риси обліку та звітності в окремих країнах ЄС.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни та здійсненого аналізу специфіки професійної діяльності у сфері обліку в країнах Європейського Союзу визначаємо такі спеціальні компетентності:

СК14. Здатність ідентифікувати специфіку облікових систем та володіти концептуальними основами обліку та звітності країн Європейського Союзу, враховуючи європейське законодавство, регуляторні вимоги та адаптацію до міжнародних стандартів фінансової звітності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) та вступного фахового випробування за спеціальністю.

2.5. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни «Облікова система країн Європейського Союзу» студенти повинні:

ПР25. Знати специфіку національних облікових систем країн Європейського Союзу, методику обліку та фінансової звітності відповідно до європейських законодавчих вимог і регуляцій.

3. Зміст дисципліни «Облікова система країн Європейського Союзу»

Змістовий модуль 1. Загальні принципи, стандарти обліку та звітність в країнах ЄС

Тема 1. Загальні принципи організації обліку в країнах ЄС

Фактори, що визначають особливості національних систем обліку в ЄС. Загальний опис облікових моделей. Моделі бухгалтерського обліку в ЄС. Особливості континентальної (європейської) моделі обліку. Принципи бухгалтерського обліку в ЄС. Причини і проблеми, пов'язані з бухгалтерською різноманітністю. Регіональні бухгалтерські та аудиторські організації. Міжнародні бухгалтерські органи. Міжурядові бухгалтерські організації.

Тема 2. Організація та методика бухгалтерського обліку в країнах Європейського Союзу

Директива про бухгалтерський облік (Accounting Directive) 2013/34/ЄС: основні положення. Директива щодо прозорості (Transparency Directive) 2004/109/ЄС: мета основні вимоги щодо обліку. Міжнародна конвергенція стандартів бухгалтерського обліку – коротка історія. Концепція, порядок розроблення та впровадження стандартів бухгалтерського обліку в ЄС. Переваги та недоліки застосування стандартів бухгалтерського обліку в ЄС. Перелік і структура стандартів бухгалтерського обліку, які застосовують в ЄС. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та її вплив на європейську практику обліку і звітності. Узгодження, затвердження, конвергенція та схвалення як методи впровадження стандартів бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методика формування звітності в країнах Європейського Союзу

Концептуальна основа для формування звітності підприємств в країнах Європейського Союзу. Директива щодо звітності за окремими країнами (Country-by-Country Reporting, CbCR) 2014/95/ЄС. Мета фінансової та нефінансової звітності. Вимоги до звітності. Склад та структура звітності в ЄС. Звіт про фінансовий стан (бухгалтерський баланс). Звіт про фінансові результати. Будова звіту про фінансові результати. Порядок складання звіту про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Методи формування звіту про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Порядок формування звіту про власний капітал. Примітки до фінансової звітності. Інші складові звітності. Директива ЄС про корпоративну звітність зі

сталого розвитку (CSRD).

Тема 4. Парадигма розвитку країн ЄС та її вплив на інституційне регулювання фіскальної та облікової політики

Інституційне регулювання обліку та формування звітності в ЄС. Європейська федерація бухгалтерів та Бухгалтерська Європа. Розбіжності у країнах ЄС у підходах до оцінки активів, капіталу зобов'язань. Інновації - як рушійний механізм економіки: співпраця України з ЄС. Особливості обліку інновацій в країнах ЄС. Інноваційна політика країн ЄС та її вплив на побудову обліку. Податкові важелі стимулювання інноваційної політики в Європі.

Змістовий модуль 2. Бухгалтерський облік в країнах ЄС

Тема 5. Система обліку у Франції

Законодавче регулювання бухгалтерського обліку. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Використання МСФЗ у Франції. Вимоги до професії бухгалтера. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності і типів бізнесу. Облік фінансових результатів. Фінансова звітність у Франції.

Тема 6. Система обліку в Німеччині

Законодавче регулювання бухгалтерського обліку. Вимоги до професії бухгалтера в Німеччині. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності і типів бізнесу. Облік фінансових результатів. Фінансова звітність.

Тема 7. Система обліку в країнах Північної Європи

Законодавче регулювання бухгалтерського обліку. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Вимоги до професії бухгалтера. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм і типів бізнесу. Облік фінансових результатів. Фінансова та інша звітність.

Тема 8. Системи обліку в країнах Центральної та Східної Європи

Законодавче регулювання бухгалтерського обліку. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Вимоги до професії бухгалтера. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм і типів бізнесу. Облік фінансових результатів. Фінансова та інша звітність.

**4. Структура залікового кредиту дисципліни
«Облікова система країн Європейського Союзу» (денна форма навчання)**

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні принципи, стандарти обліку та звітність в країнах ЄС						
Тема 1. Загальні принципи організації обліку в країнах ЄС	4	2	11		3	Поточне опитування
Тема 2. Організація та методика бухгалтерського обліку в країнах Європейського Союзу	4	2	12			Поточне опитування
Тема 3. Методика формування звітності в країнах Європейського Союзу	4	2	12	2		Стандартизовані тести
Тема 4. Парадигма розвитку країн ЄС та її вплив на інституційне регулювання фіскальну і облікову політику	4	2	12			Заліковий модуль 1
Змістовий модуль 2. Бухгалтерський облік в країнах ЄС						
Тема 5. Система обліку у Франції	4	2	12		3	Поточне опитування
Тема 6. Система обліку в Німеччині	4	2	12	2		Поточне опитування
Тема 7. Система обліку в країнах Північної Європи	4	1	11	1		Поточне опитування
Тема 8. Системи обліку в країнах Центральної та Східної Європи	4	1	11			Заліковий модуль 2
Разом	32	14	93	5	6	
Форма контролю						Іспит

5. Тематика практичних занять
Змістовий модуль 1 Загальні принципи, стандарти обліку та звітність в країнах ЄС
Практичне заняття 1- 2 год.

Тема 1. Загальні принципи організації обліку в країнах ЄС

Мета: Засвоїти загальні принципи та особливості організації обліку в країнах ЄС

Питання для обговорення

1. Фактори, що визначають особливості національних систем обліку в ЄС.
2. Загальний опис облікових моделей. Моделі бухгалтерського обліку в ЄС.
3. Особливості континентальної (європейської) моделі обліку.
4. Принципи бухгалтерського обліку в ЄС.
5. Причини і проблеми, пов'язані з бухгалтерською різноманітністю.
6. Регіональні бухгалтерські та аудиторські організації.
7. Міжнародні бухгалтерські органи. Міжурядові бухгалтерські організації.

Практичне заняття 2. – 2 год.

Тема 2. Організація та методика бухгалтерського обліку в країнах Європейського Союзу

Мета: Дослідити сутність Директив ЄС щодо бухгалтерського обліку, структуру стандартів, зміст, особливості впровадження

Питання для обговорення

1. Директива про бухгалтерський облік (Accounting Directive) 2013/34/ЄС: основні положення.
2. Директива щодо прозорості (Transparency Directive) 2004/109/ЄС: мета основні вимоги щодо обліку.
3. Міжнародна конвергенція стандартів бухгалтерського обліку – коротка історія.
4. Концепція, порядок розроблення та впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в ЄС.
5. Переваги та недоліки застосування стандартів обліку в ЄС.
6. Перелік і структура міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в ЄС.
7. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та її вплив на європейську практику обліку і звітності.
8. Узгодження, затвердження, конвергенція та схвалення як методи впровадження стандартів бухгалтерського обліку..

Практичне заняття 3. – 2 год.

Тема 3. Методика формування звітності в країнах Європейського Союзу

Мета: Розкрити методику формування звітності за міжнародними стандартами, її складові, структуру та зміст окремих форм звітності

Питання для обговорення

1. Директива щодо звітності за окремими країнами (Country-by-Country Reporting, CbCR) 2014/95/ЄС.
2. Концептуальна основа для фінансової звітності.
3. Мета фінансової звітності. Вимоги до звітності. Склад та структура звітності в ЄС.
4. Звіт про фінансовий стан (бухгалтерський баланс). Будова балансу.
5. Звіт про фінансові результати. Будова звіту про фінансові результати. Порядок складання звіту про фінансові результати.
6. Звіт про рух грошових коштів. Методи формування звіту про рух грошових коштів.
7. Звіт про власний капітал. Порядок формування звіту про власний капітал.
8. Примітки до фінансової звітності. Інші складові звітності.
9. Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD).

Практичне заняття 4. – 4 год.

Тема 4. Парадигма розвитку країн ЄС та її вплив на інституційне регулювання фіскальну і облікову політику

Мета: Засвоїти особливості та методичку регулювання обліку в країнах ЄС, порядок встановлення вимог і стандартів щодо обліку та звітності, вивчити порядок прийняття та конвергенції бухгалтерського обліку та фінансової звітності, визначити вплив інноваційного розвитку на облікову політику

Питання для обговорення

1. Інституційне регулювання обліку та формування звітності в ЄС.
2. Європейська федерація бухгалтерів та Бухгалтерська Європа.
3. Розбіжності у країнах ЄС у підходах до оцінки активів, капіталу зобов'язань.
4. Інновації- як рушійний механізм економіки: співпраця України з ЄС Інноваційна політика країн ЄС та її вплив на побудову обліку
5. Податкові важелі стимулювання інноваційної політики в Європі

Змістовий модуль.. Бухгалтерський облік в країнах ЄС

Практичне заняття 5 2 год.

Тема 5. Система обліку у Франції

Мета: Вивчити законодавче регулювання та принципи бухгалтерського обліку у Франції опанувати особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань на підприємствах різних форм і типів бізнесу.

Питання для обговорення

1. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку.
2. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
3. Використання МСФЗ у Франції.
4. Вимоги до професії бухгалтера.
5. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань.
6. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності і типів бізнесу.
7. Облік фінансових результатів.
8. Фінансова звітність у Франції.

Практичне заняття 6 -2 год.

Тема 6. Система обліку в Німеччині

Мета: Вивчити законодавче регулювання та принципи бухгалтерського обліку в Німеччині, опанувати особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань на підприємствах різних форм і типів бізнесу в Німеччині.

Питання для обговорення

1. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку.
2. Вимоги до професії бухгалтера в Німеччині
3. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань.
4. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності і типів бізнесу.
5. Облік фінансових результатів.
6. Фінансова звітність.

Практичне заняття 7 – 1 год.

Тема 7. Система обліку в країнах Північної Європи

Мета: Вивчити законодавче регулювання та принципи бухгалтерського обліку в країнах Північної Європи, опанувати особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань на підприємствах різних форм і типів бізнесу.

Питання для обговорення

1. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку.
2. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
3. Вимоги до професії бухгалтера.
4. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань.
5. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм і типів бізнесу.
6. Облік фінансових результатів.
7. Фінансова та інша звітність.

Практичне заняття 8 – 1 год.

Тема 8. Системи обліку в країнах Центральної та Східної Європи

Мета: Вивчити законодавче регулювання та принципи бухгалтерського обліку в пострадянських країнах, опанувати особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань на підприємствах різних форм і типів бізнесу в країнах Центральної та Східної Європи.

Питання для обговорення

1. Законодавче регулювання бухгалтерського обліку.
2. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку.
3. Вимоги до професії бухгалтера.
4. Особливості обліку окремих господарських операцій, активів, капіталу і зобов'язань.
5. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм і типів бізнесу.
6. Облік фінансових результатів.
7. Фінансова та інша звітність.

6.Тренінг з дисципліни – 6 год

Тематика : Особливості застосування облікових практик в країнах ЄС.

Виконання завдання тренінгу передбачає проведення порівняльного аналізу системи обліку та фінансової звітності в країнах ЄС на основі вивченого матеріалу та індивідуальних завдань. Сформулювати висновки про системи обліку та звітності різних країн ЄС, провести порівняльний аналіз з вітчизняною системою обліку та звітності.

Порядок та алгоритм проведення тренінгу

1. Ознайомитись з обліковою практикою країн ЄС в питанні формування фінансової звітності.
2. Сформулювати основні форми звітності, прийнятих в ЄС, на основі єдиних вихідних даних.
3. Здійснити аналіз форм звітності країн ЄС.
4. Сформулювати висновки.
5. За результатами виконання завдання студенти складають аналітичні звіти і захищають їх.

7. Самостійна робота студентів

Для успішного засвоєння курсу «Облікова система країн Європейського Союзу» студенти повинні володіти значним масивом інформації, яку повинні засвоювати самостійно. Самостійна робота студента (СРС) – це діяльність, яку студенти виконують самостійно під керівництвом і контролем викладача без його прямої участі.

Метою СРС є проведення самостійного дослідження системи формування облікової системи країн Європейського Союзу та система оподаткування, яка там склалась. Крім того, Студенти повинні провести самостійне аналітичне дослідження вказаних облікових систем із світовими системами, такими, як латиноамериканська, ісламська, північноамериканська.

Виконання студентами самостійної роботи є одним із важливих етапів вивчення дисципліни «Облікові системи країн Європейського Союзу» і обов'язковим структурним елементом залікового кредиту.

Самостійна робота студентів передбачає опрацювання рекомендованої літератури, робота з конспектом лекцій, вивчення законодавчої бази регулювання обліку в країнах ЄС.

№ п/п	Тематика самостійної роботи	Кількість годин
1.	Директиви ЄС щодо бухгалтерського обліку й аудиту та порівняння їх аналогічними законодавчими актами світу	9
2.	Україна і Директиви ЄС щодо бухгалтерського обліку і аудиту : проблеми і перспективи	9
3.	Система обліку пострадянських країн	9
4.	Міжнародні бухгалтерські та корпоративні скандали	9
5	Міжнародний бухгалтерський облік для корпоративного управління	9
6.	Звітність сталого розвитку: проблеми формування та перспективи впровадження	8
7.	Облік та податкові важелі стимулювання інновацій в різних облікових системах країн ЄС	8
8.	Проблеми у застосуванні стандартів бухгалтерського обліку і аудиту	8
9.	Облік корпоративного управління і контроль глобальних операцій	8
10.	Звітність за сегментами	8
11.	Аудит діяльності міжнародних компаній	8
	Разом	93

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, реферування, самостійна робота, есе, підготовка і презентація проектів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.
- Екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни.

Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися допоміжними матеріалами бо засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Облікова система країн Європейського Союзу» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводяться з тем 1-8.	Модульна робота – макс 100 балів. Завд. 1- макс 30 балів. Завд. 2 - макс 30 балів Завд. 3- макс- 40 балів	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань на тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань самостійної роботи	Теоретичні питання- макс - 20 балів. Тестові завдання макс - 40 балів. Задача макс - 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-8
2.	Проекційний екран	1-8
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-8
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-8
5.	Персональні комп'ютери	1-8
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle)	1-8
8.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-8
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint і т.і.)	1-8
10.	Google Forms, Google Sheets	1-8

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Акімова, Н. С., Янчева, Л. М., Топоркова, О. В. . Гармонізація як об'єктивна необхідність розвитку системи бухгалтерського обліку і звітності: міжнародний досвід. *In The 11 th International scientific and practical conference "Innovations and prospects of world science"*(June 22-24, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 635 p.
2. Воронко Р. М. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. 3-тє вид. Львів : Магнолія 2006, 2019. 743 с.
3. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти деяких видів підприємств, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради і припиняє дію Директив Ради 78/660/ЄС URL: http://eiti.org.ua/wpcontent/uploads/2015/03/Accounting_Directive_for_translation_UKR_fin_r ev.doc
4. Живко З.Б. , Стеців І.І., Янковська Л.Ф. Облік у зарубіжних країнах. Львів: Магнолія 2006 2021. 384 с.
5. Лаврук А. Р. Переїняття досвіду країн ЄС у формуванні облікової політики підприємств, як один з кроків європейської інтеграції України. XIII Міжнародна науково- практична конференція магістрантів та аспірантів : матеріали конф., 19-22 листопада 2019 р. Харків : НТУ "ХПІ". С. 342.
6. Селіванова Н.М, Качанова Н.С Організаційно-методичні аспекти компонентного обліку основних засобів в умовах переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності. *Економіка: реалії часу*, 2020. №47. С. 53-60.
7. Орлов І. Міжнародні стандарти та національні особливості бухгалтерського обліку зарубіжних країн *In Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. 7. С. 203-212.
8. Пантелєєв В.П. Узагальнення інформації з регулювання, організації та методики аудиту в країнах ЄС. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2019. № 4. С. 39—65. doi: 10.31767/nasoa.4.2019.5.
9. Прокопенко Л.Л., Рудік О.М., Рудік Н.М. Інституційна система ЄС: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. 226 с.
10. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / О.В. Пальчук, В.М. Савченко, І.В. Рузмаїкіна та ін; за ред. Г.М. Давидова. Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем» , 2017. 248 с.
11. Романів Р.В. Облікові системи країн ЄС. Опорний конспект лекцій. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 110 с. URL: [https://moodle.wunu.edu.ua/pluginfile.php/730413/mod_resource/content/1/Опорний конспект лекцій.pdf](https://moodle.wunu.edu.ua/pluginfile.php/730413/mod_resource/content/1/Опорний_конспект_лекцій.pdf)

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

12. AccountancyEurope:AnnualReport2020.URL:https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/AccountancyEurope_AnnualReport2020_V3.pdf
13. Barry J. Epstein, Eva K. Jermakowicz Interpretation and Application of International Accounting and Financial Reporting Standards: Wiley IFRS, 2008. 1166 pp.
14. Christopher Nobes, Robert Parker. Comparative International Accounting. 10th Edition. Paperback, 2008. 632 pp.
15. Corporate sustainability reporting - European Commission 2023 URL: https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en
16. ERICA (EUROPEAN RECORDS OF IFRS CONSOLIDATED ACCOUNTS) WORKING GROUP. Directive 2013/34/EU on the annual financial statements – Implementation impacts (consolidated accounts) URL:Mode of access :http://www.bde.es/f/webbde/SES/cenbal/colabora/ficheros/Doc2-2-ERICAWG_accountingdirectivesconsolidated_2015_F.pdf 18.
17. Financial Accounting IFRS, 3rd Edition / Jerry J. Weygandt, Paul D. Kimmel, and Donald E. Kieso. WileyPLUS, 2015. 856 pp.

18. Financial Accounting: An International Introduction 6th Edition / David Alexander, Christopher Nobes. Pearson Higher Education. 2016. 496 pp.
19. Hussey Roger Fundamentals of International Financial Accounting and Reporting. *World Scientific, Business & Economics*, 2010. 374 pp.
20. IFRS adopted by the European Union. 2021. URL: https://assets.ey.com/ey-sites/en_gl/topics/ifrs
21. IFRS in your pocket 2021. URL: <https://www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2021>
22. IFRS Standards—Application Around The World Jurisdictional Profile: European Union. 2021. URL: <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/jurisdictions/pdf-profiles/european-union-ifrs-profile.pdf>
23. International Financial Reporting: A Practical Guide / 5th edn / Alan Melville. Paperback, 2015. 512 pp.
24. Introduction to Financial Accounting: Pearson New International Edition / 11th Edition / Charles Horngren, Gary Sundem, John Elliott, Donna Philbrick. Paperback, 2013. 544 pp.
25. Roberts C., Weetman P., Gordon P. International Financial Accounting. A corporate Approach: Financial Times, Pearson Education, 2006.
26. Robinson, T. R. . International financial statement analysis. John Wiley & Sons. 2020. URL: <https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=Q7nEDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR15&dq=Financial+report+system+of+the+European+Union&ots=iEJX1OnM8b&sig=lu3yRmfg1sHEI5j546lkEAKHqoU>
27. The European Union: What it is and what it does. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018. – 60 p.
28. Wahlen, J. M., Baginski, S. P., Bradshaw, M. Financial reporting, financial statement analysis and valuation. Cengage learning. 2022. URL: <https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=l7xWEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Financial+report+system+of+the+European+Union&ots>